



### Trước tiên là phải có động tác viết.

Dùng ngón tay, một chiếc bút lông, một chiếc lông, một cây bút máy, rồi bàn phím, trên mặt đất, trên tường, trên trang giấy hay trên màn hình.

Tôi để lại dấu ấn, một kỉ niệm của mình, vẽ những gì tôi suy nghĩ, những gì đã xảy ra với tôi hay những câu chuyện người ta kể cho tôi nghe.

**Tôi học cách vẽ** các kí hiệu, cách giải mã chúng, tôi học chính tả, tôi sắp xếp các ý tưởng của mình thành những dòng chữ ngay ngắn trên từng trang...

Cuộc phiêu lưu thật kì diệu làm sao! Và những cuộc chiến tuyệt vời!

**Tôi viết** tên mình, tôi viết một tin nhắn, một lá thư, một bài thơ, một tiểu thuyết, hay một trang nhật kí.

Tôi viết một bản hợp đồng, một lời cầu nguyện, một đạo luật.

Tôi viết một cuốn từ điển.

**Tôi viết...** và từ đó, một nền văn hóa được biểu đạt, một trí tưởng tượng được khơi nguồn, những thế giới được sinh ra.

Tôi viết và đó là cả một câu chuyện bắt đầu!

**Đọc và viết.** Dù ở quy mô cá nhân hay ở tầm vóc Lịch sử, viết là một trong những cuộc chinh phục kì diệu nhất của con người.



衣  
路雨

12 VẼ CÁC Ý TƯỞNG  
Chữ tượng hình Trung Quốc



8 Ở VÙNG ĐẤT LAU SẴY  
Chữ hình nêm

6 TRƯỚC KHI CÓ CHỮ VIẾT

10 CÁC KÍ HIỆU THIÊNG LIÊNG CỦA NGƯỜI AI CẬP  
Chữ tượng hình Ai Cập



14 MỘT KÍ HIỆU, MỘT ÂM THANH  
Bảng chữ cái!



16 CÁC HÌNH KÍ HÀ VÀ DÂN CHỦ  
Chữ viết ở Hy Lạp



20 BẢNG CHỮ CÁI CỦA NHỮNG  
NGƯỜI CHINH PHỤC  
Các chữ hoa La Mã



18 CHỮ VIẾT THIÊNG CỦA DÂN TỘC DO THÁI  
Chữ Do Thái

24 CÁC ĐƯỜNG UỐN LƯỢN HÒA BÌNH



22 GIỮA CHỮ HOA  
VÀ CHỮ THƯỜNG  
Đại tự La Mã

سَلَامٌ

42 VIẾT NHƯ LÀ HÍT THỜ  
Thư pháp ở Nhật Bản

和

40 TỪ HY LẠP ĐẾN NGA  
Chữ Kirin (Cyril) Do Thánh Cyril  
sáng tạo



44 BẢNG CHỮ CÁI CỦA VUA,  
VUA CỦA BẢNG CHỮ CÁI

글자

46 NHỮNG CHỮ CÁI ĐƯỢC TREO  
LƠ LỬNG TRÊN SỢI DÂY LỜI NÓI



26 CÁC CHỮ THƯỜNG  
CỦA CHARLES ĐẠI ĐẾ



50 CHỮ VIẾT CHU DU KHẮP  
CHÂU MỸ



28 CHỮ GOTHIC  
XIẾT CHẶT HÀNG NGŨ

30 THẾ GIỚI THẦN TIÊN CỦA LỄ  
TRANG SÁCH  
Nghệ thuật trang trí sách



оѣбн<sup>c</sup>

52 NGÀY MAI, SẼ KHÔNG  
VIẾT BẰNG TAY?



32 CUỘC CÁCH MẠNG GUTENBERG

34 VIẾT TIẾNG PHÁP VỚI DẤU MÓC DƯỚI



36 NGÒI BÚT PHẢN CÔNG

38 CÁC CUỘC CÁCH MẠNG DÂY CHUYỂN





Chúng ta thường nhắc đến "sự phát minh ra chữ viết" như thể sự kiện đó xuất hiện đột ngột, và ta coi nó như là đánh dấu sự khởi đầu của Lịch sử, một lịch sử với chữ "L" viết hoa. Trước đó, chỉ là thời kì Tiền sử...

Tuy nhiên, những con người tiền sử đã để lại vô số kí hiệu trên các vách đá trong hang động: hình ảnh bò rừng, voi ma mút, sư tử, cùng với các dấu chấm, hình tròn, hình chữ thập... Những kí hiệu này mang ý nghĩa gì? Chúng ẩn chứa thông điệp huyền bí hay tôn giáo chẳng?

Chữ viết truyền tải ý nghĩa thông qua những kí hiệu mã hóa, không ngừng được sáng tạo và cải tiến. Dù các bức vẽ thời tiền sử không thể được gọi là "chữ viết" vì chúng không hình thành một hệ thống có khả năng biểu đạt mọi ý tưởng hay ghi lại lời nói, nhưng không vì thế mà chúng ta cho rằng những hình ảnh ấy không mang ý nghĩa, hay những nền văn hóa chưa có hệ thống chữ viết không xứng đáng thuộc về lịch sử vĩ đại của nhân loại.

# TRƯỚC KHI CÓ CHỮ VIẾT



Khoảng 25.000 năm trước, những người đàn ông, phụ nữ và trẻ em đã áp bàn tay lên vách đá trong hang động, rồi phun màu trắng, đỏ và nâu lên đó, tạo ra những hình ảnh như thể được tạo khuôn. Đôi khi, một hoặc hai ngón tay dường như bị mất, nhưng không phải lúc nào cũng là cùng những ngón đó; có lẽ chúng chỉ được gập lại. Một số nhà sử học cho rằng những dấu tay này có thể là một loại mật mã liên quan đến công việc săn bắn.

Gần đây, một nữ học giả người Canada đã nghiên cứu các hình vẽ trừu tượng trên vách của hơn 50 hang động thời tiền sử ở châu Âu. Ở khắp nơi, cô đã phát hiện ra những dấu hiệu tương tự nhau, tổng cộng có 32 dấu hiệu. Vậy chúng mang ý nghĩa gì? Chúng ta vẫn chưa biết, nhưng phát hiện này đã khơi dậy sự tò mò sâu sắc trong giới khoa học.